

Az így kialakított erdők megkívánják az állandó gondoskodást. A biológiai egyensúly biztosítása érdekében a legkörülményesebb fahasználatot, az ápolási munkák maradéktalan elvégzését, ezzel is segítséget nyújtva a természetnek az állandó megújulási folyamatban anélkül, hogy túlzott beavatkozásunkkal jöveteletlen károkat okoznánk. A hatalmas véghasználati területek mellett a meglevő idősebb állományok minden műemlék mellett fokozottabb kíméletben részesítendőek, hogy legalább ezek emlékeztessék a természetjárókat az egykori környezet hangulatára. Történelmi múltú, nagyértékű és az erdőkben meghúzódó tárgyi emlékeink megérdemlik a méltó környezetet.

Nem céлом most műemlékeink jelentőségének és az ebből eredő feladatoknak teljes ismertetése, csupán a figyelmet szeretném ráirányítani a legsürgősebb mentenivalókra és teendőkre, mert csak ezeknek elvégzése után mondhatjuk nyugodt lelkiismerettel, hogy igyekeztünk megtenni minden lehetőt annak érdekében, hogy érdeink korszerű feladataikat teljesíthessék.

1971. őszi időjárás

DR. PAPP LÁSZLÓ

Az elmúlt őszi időjárása általában hűvös, száraz volt. Vagyis a megelőző időszak száraz jellege tovább tartott.

Szeptember az évszaknak megfelelő időjárással indult. De már 6-án erősen lehűlt a levegő, s 20-áig a napi középhőmérséklet az ország nagyrészen 10 °C alatt maradt. Majd a hónap utolsó hetében a hűvös napokat kellemes, őszi időjárás váltotta fel.

A havi középhőmérséklet az ország középső részén 14 fok felett, máshol 12—14 fok között volt. A Dunántúlon és a Duna—Tisza közének északi részén az átlagosan 2—2,5 fokkal, máshol 2,5—3 fokkal, sőt Szeged—Debrecen vonaltól keletre 3 fokkal alacsonyabb értékkel volt hűvösebb.

A talajmentén az első fagyokat 9-én észlelték az ország déli és délkeleti peremén. A leghidegebb időszakban 17—19 között a Dunántúl középső részeit kivéve, majdnem mindenütt volt talajmenti fagy.

A lehullott csapadék havi összege az ország nagyobbik részén 25—50 mm között változott. A dél-délkeleti határ mentén nem érte el a 25 mm-t. 50 mm-t meghaladó csapadékot csak Somogy megyéből, a Bakonyból, a Börzsöny és Budapest térségéből, a Mátrából és a Zempléni hegységből jelentettek. 100 mm-t meghaladó csapadék csak Kékestetőn esett. A csapadék mennyisége az ország középső részén túllépte a sokévi átlagot. Máshol, főleg a Dunántúl nagy részén az átlag alatt maradt. Legszárazabb az ország déli és keleti határszéle volt, ahol a csapadék az átlag felét sem érte el.

Az október szép, napfényes időjárással köszöntött be. A havi középhőmérséklet 7,6—10,3 °C között változott. Így 0,4—2,2 fokos negatív anomália alakult ki. 15-én hirtelen hidegre fordult az idő, amit a hónap végéig csak rövid ideig tartó felmelegedés szakított meg. A hónap utolsó napjaiban az Alföld egy-két helyén a középhőmérséklet 0 fok alá süllyedt. Az abszolút minimum 6. és 7. között mínusz 5—6 fokig süllyedt. 28.-án pedig az Alföldön talajmenti fagy lépett fel.

A hónap közepén országos eső esett. Ezután, néhány kisebb területet kivéve, nem volt számottevő csapadék. A leesett csapadék havi összege csak Szolnok térségében és Debrecentől északkeletre haladta meg a 25 mm-t, ill. a sokévi átlag

Hónap	Megnevezés	Győr	Keszthely	Szentgotthárd	Pécs	Budapest	Baja	Szolnok	Miskolc	Nyíregyháza	Debrecen	Békéscsaba	Kékes-tető	
1971. IX.	Havi középhőmérséklet, °C	14,0	14,0	12,1	14,3	14,6	14,4	14,2	13,2	13,5	13,5	13,9	8,9	
	Eltérés a sokévi átlagtól	-1,9	-2,2	-2,7	-2,7	-1,7	-2,7	-2,4	-2,3	-2,3	-3,1	-2,5	-2,2	
	Abszolút max.	°C	26,2	25,9	25,0	26,2	26,7	26,8	27,6	26,6	24,3	26,1	26,8	19,7
		nap	4.	5.	5.	5.	5.	5.	5.	5.	4.	5.	5.	5.
	Abszolút min.	°C	3,7	3,8	-0,6	2,6	5,8	3,3	1,8	0,7	0,5	-0,1	0,4	-0,4
		nap	17.	20.	18.	9.	18.	19.	19.	18.	19.	19.	19.	17.
	Havi csapadék összeg, mm	39	47	40	31	43	20	44	46	33	21	28	107	
	Eltérés a sokévi átlagtól	-3	-10	-27	-20	+10	-24	+10	+7	-4	-18	-11	+52	
	Napsütéses havi órák össz.	188	195	—	176	156	189	168	142	140	143	143	157	
	X.	Havi középhőmérséklet, °C	9,5	9,1	7,9	10,3	9,9	9,4	9,3	7,6	7,9	8,4	8,8	5,3
Eltérés a sokévi átlagtól		-0,4	-1,3	-1,4	-0,7	-0,8	-1,5	-1,1	-1,5	-1,7	-2,2	-1,6	-0,6	
Abszolút max.		°C	22,5	23,0	26,7	23,1	21,9	23,2	23,4	24,3	23,2	22,8	23,7	15,9
		nap	12.	23.	23.	23.	4.	4.	4.	4.	4.	10.	10.	4.
Abszolút min.		°C	-5,8	-6,4	-6,9	-2,4	-3,4	-5,3	-5,7	-6,2	-7,6	-5,6	-6,4	-5,9
		nap	29.	29.	31.	31.	29.	29.	29.	29.	29.	29.	29.	17.
Havi csapadék összeg, mm		4	4	21	18	5	24	28	13	12	25	16	12	
Eltérés a sokévi átlagtól		-49	-54	-49	-46	-50	-33	-16	-36	-33	-22	-32	-61	
Napsütéses havi órák össz.		199	204	—	197	168	191	187	132	141	154	170	180	
XI.		Havi középhőmérséklet, °C	4,7	4,4	3,0	5,3	4,6	5,2	4,3	2,9	3,1	3,9	4,5	0,4
	Eltérés a sokévi átlagtól	-0,2	-0,7	-1,3	+0,3	-0,3	-0,3	-0,6	-0,9	-1,2	-1,2	-0,6	-0,2	
	Abszolút max.	°C	18,5	19,6	18,7	20,4	17,6	20,1	18,3	16,5	16,8	19,4	20,4	11,1
		nap	9.	6.	5.	6.	9.	6.	9.	10.	9.	10.	10.	5.
	Abszolút min.	°C	-10,3	-13,2	-14,8	-7,8	-9,8	-10,4	-14,8	-11,6	-11,2	-10,4	-13,2	-12,4
		nap	25.	25.	25.	22.	25.	22.	22.	25.	22.	22.	22.	22.
	Havi csapadék összeg, mm	55	68	74	35	24	45	44	39	45	74	52	58	
	Eltérés a sokévi átlagtól	+1	+6	+12	-37	-43	-23	-10	-16	-8	+23	-5	-37	
	Napsütéses havi órák össz.	35	49	—	58	39	55	79	36	53	61	57	75	

felét. Legszárazabb a Dunántúl északi fele volt, ahol nem haladta meg az átlag tizedrészét. A magasabb hegyekben egy-két esetben havazott. A déli és délkeleti országrészről pedig havasesőt jelentettek.

November első felében az évszakhoz képest enyhe, párás, ködös időjárás uralkodott. A havi abszolút maximum is ebben az időszakban lépett fel 20,4 fokos értékkel. 19.-én késő délután nagy sebességgel igen hideg légtömeg árasztotta el az országot. Hatására egy nap alatt 10 °C-ot süllyedt a közéghőmérséklet. A lehűlés sok helyen meghaladta az 5 °C-ot. A fagyos napok száma 8—12 között volt. Vagyis egycsapásra téliesre fordult az időjárás. Csak a hónap végére enyhült a levegő és érte el az évszaknak megfelelő hőmérsékletet.

A csapadék havi összege az ország nagyrészen az átlagosnak megfelelő volt. Csak a keleti és nyugati határvidéken haladta meg a sokévi átlagot. A hónap eleji enyhe időjárás gyakran hozott kisebb esőt. A hidegbetörés hatására 20.-ától kezdve többször havazott. Az ország egész területét hamarosan hótakaró borította, amelynek vastagsága helyenként a 40 cm-t is meghaladta. A viharos szél több helyen okozott hófúvást. Később a havazás havasesőbe, majd esőbe ment át, s a hónap végére már csak hófoltok maradtak.

A fentiekben jellemzett őszi időjárás erdőgazdasági vonatkozásban nem nevezhető kedvezőnek. Különösen az erdőművelési munkákat vetette vissza. A nyári és őszi szárazságban a talaj alsó rétege teljesen kiszáradt, összetömődött. Emiatt sem a csemetekiemelést, sem az erdősítések talajának előkészítését nem lehetett elkezdeni. Hátráltatta a kiemelést a lombhullás megindulásának elhúzódása is. Sok helyen a novemberi havazás még a csemetéken találta a levelet.

A november eleji esők hatására éppen elkezdődött a csemetekiemelés, és az erdősítés, de a november 19.-én beköszöntött tél le is állította a munkákat. A csemetekertekben és erdősítésekben csak néhány napot lehetett dolgozni.

A kitermelés és szállítás vonatkozásában az őszi időjárásnak nem volt különösebb jelentősége. A szép, hosszú ősz viszont a vadállomány számára kedvezően ítéltető meg.

Aggodalmat kelt a korán beállott hideg erdővédelmi vonatkozásban. A hosszsan kihúzódott vegetáció miatt a csemetéket még elég friss állapotban érte az erős lehűlés. Vonatkozik ez elsősorban az olasznyárokra. Ez erősebb fertőzés-veszélyre hívja fel a figyelmet.

Az elmúlt időszak időjárásáról való beszámolást a közgyűlés alkalmával nyilvánított észrevételnek megfelelően a lap tovább nem folytatja. Ennek ismertetését az ERDÉSZETI KUTATÁSOK veszi át.